

απορρίφθηκε το ιατρικό πιστοποιητικό και διαπιστώθηκε ότι ο ενδιαφερόμενος δεν τελούσε δικαιολογημένως σε αναρρωτική άδεια πριν από την ημέρα κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η ιατρική επίσκεψη ελέγχου.

4. Η μονομερής καταγγελία της συμβάσεως αορίστου χρόνου ενός εκτάκτου υπαλλήλου, προβλεπόμενη ρητά στο άρθρο 47 του καθεστώτος που εφαρμόζεται στο λοιπό προσωπικό, βρίσκει την αιτιολόγησή της στη σύμβαση εργασίας και, επομένως, δεν χρήζει αιτιολογίας καθόσον η σύμβαση εργασίας συνιστά, πράγματι, τη βάση των

σχέσεων μεταξύ του υπαλλήλου αυτού και του οικείου κοινοτικού οργάνου.

Καμιά διάταξη δεν εμποδίζει το οικείο κοινοτικό όργανο να καταγγείλει τη σύμβαση προσλήψεως εκτάκτου υπαλλήλου για τον οποίο κινήθηκε διαδικασία θέσεως σε αναπηρία, εξυπακουμένου ότι η καταγγελία αυτή δεν μπορεί να θίγει την εκπλήρωση των εργασιών της επιτροπής αναπηρίας και την ενδεχόμενη αναγνώριση, από την επιτροπή, της αναπηρίας που επήλθε πριν από την καταγγελία ούτε να θίξει τα δικαιώματα του ενδιαφερομένου μετά το πέρας της σχετικής διαδικασίας.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΗ ΔΙΚΑΣΤΗ

στην υπόθεση C-18/91 P *

1. Η παρούσα αναίρεση ασκήθηκε από την V., πρώην έκτακτο υπάλληλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά αποφάσεως του Πρωτοδικείου που απέρριψε την προσφυγή με την οποία η V. είχε ζητήσει την ακύρωση της εκθέσεως της επιτροπής αναπηρίας στην οποία είχε ανατεθεί να εξετάσει την περίπτωση της αναιρεσείουσας, καθώς και των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τις οποίες αυτό αρνήθηκε να υπαγάγει την προσφεύγουσα σε κατάσταση αναπηρίας, αρνήθηκε να αναγνωρίσει το ιατρικό πιστοποιητικό διακοπής δραστηριότητας το οποίο προσκόμισε, κατήγγειλε τη σύμβαση εκτάκτου υπαλλήλου της αναιρεσείουσας και απέρριψε τις διάφορες ενστάσεις της.

2. Από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα είχε προσληφθεί το 1981 ως έκτακτος υπάλληλος στην ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΑΚ)

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επειδή κατά τα έτη που ακολούθησαν το σύνολο των αναρρωτικών της αδειών υπερέβη τους δώδεκα μήνες σε διάστημα τριών ετών, κινήθηκε μια πρώτη διαδικασία προκειμένου να διαπιστωθεί η ενδεχόμενη ύπαρξη αναπηρίας της V. (άρθρο 59, παράγραφος 1, τέταρτο εδάφιο, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, στο εξής: ΚΥΚ). Η επιτροπή αναπηρίας αποφάνθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1986 ότι δεν συνέτρεχε μια τέτοια περίπτωση.

3. Κατόπιν νέων επανειλημμένων απουσιών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφάσισε να συγκροτήσει νέα επιτροπή αναπηρίας για να εξετάσει την περίπτωση της V. Ο ιατρός τον οποίο όρισε η ενδιαφερόμενη δήλωσε γραπτώς ότι δεν είχε « καμία αντίρρηση να δεχθεί ως τρίτο μέλος της επιτροπής αναπηρίας » τον προτεινόμενο από το Κοινοβούλιο ιατρό, μολονότι εξαρτούσε τη συμφωνία του από

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

όρους που ήθελε να « γίνουν δεκτοί πριν από την οριστική συμφωνία (...) »

4. Θεωρώντας ότι οι όροι αυτοί ήταν απαράδεκτοι, το Κοινοβούλιο ζήτησε από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου να ορίσει αυτεπαγγέλτως το τρίτο μέλος της επιτροπής αναπηρίας (άρθρο 7, τρίτο εδάφιο, παράρτημα II, του ΚΥΚ). Η κατ' αυτόν τον τρόπο συσταθείσα επιτροπή αναπηρίας αποφάνθηκε ότι δεν συνέτρεχε περίπτωση αναπηρίας.

5. Στις 24 Φεβρουαρίου 1988, με το έγγραφο υπ' αριθ. 05170, ο γενικός διευθυντής προσωπικού του Κοινοβουλίου έστειλε στην ενδιαφερόμενη, χωρίς σχόλια, το πόρισμα της επιτροπής αναπηρίας, και με έγγραφο της ίδιας ημέρας, ο πρόεδρος της ομάδας του ΕΛΚ, υπό την ιδιότητά του ως ΑΔΑ, της κοινοποίησε την καταγγελία της συμβάσεως προσλήψεως, τηρώντας την απαιτούμενη προθεσμία καταγγελίας τριών μηνών (άρθρο 47, παράγραφος 2, στοιχείο α, του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού, στο εξής: ΚΛΠ).

6. Εν τω μεταξύ, η V. υπέβαλε στη διοίκηση πιστοποιητικό διακοπής δραστηριότητας για διάστημα δύο μηνών, με ημερομηνία 23 Φεβρουαρίου 1988, υπογεγραμμένο από τον ιατρό της και στο οποίο δεν αναφέρονταν οι ιατρικοί λόγοι. Το πιστοποιητικό αυτό δεν έγινε δεκτό από τη διοίκηση.

7. Η ενδιαφερόμενη υπέβαλε δεύτερο πιστοποιητικό, με ημερομηνία 1η Μαρτίου 1988 και το οποίο προέβλεπε διακοπή εργασίας τριών μηνών. Στις 7 Μαρτίου 1988, ο ιατρός-σύμβουλος του Κοινοβουλίου πραγματοποίησε επίσκεψη ελέγχου στην κατοικία της V. και έκρινε ότι αυτή ήταν ικανή προς εργασία.

8. Οι ενστάσεις που υπέβαλε η ενδιαφερόμενη κατά των προαναφερομένων αποφάσεων και θέσεων του Κοινοβουλίου απορρίφθηκαν.

9. Με την προσφυγή της η V. ζητούσε να ακυρωθούν:

— η « έκθεση της επιτροπής αναπηρίας », η οποία απεστάλη στην αναιρεσείουσα στις 24 Φεβρουαρίου 1988· κατά την αναιρεσείουσα, η σύνθεση της επιτροπής αναπηρίας δεν ήταν η προσήκουσα, λόγω του ότι το τρίτο μέλος είχε οριστεί από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου ενώ τα μέρη ήταν ήδη σύμφωνα· οι εργασίες της επιτροπής ενείχαν ουσιασθή διαδικαστική πλημμέλεια καθόσον δεν τηρήθηκαν πρακτικά και η επιτροπή δεν προσδιόρισε τη λογική σχέση μεταξύ των πορισμάτων της και των συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε·

— την « απόφαση » του γενικού διευθυντή προσωπικού με την οποία της διαβιάστηκε η εν λόγω έκθεση και δεν έγινε δεκτή η υπαγωγή της αναιρεσείουσας σε κατάσταση αναπηρίας. Κατά την αναιρεσείουσα, η απόφαση αυτή εκδόθηκε από πρόσωπο το οποίο είχε την ιδιότητα της ΑΔΑ και εστερείτο αιτιολογίας·

— την απόφαση του γενικού διευθυντή προσωπικού με την οποία δεν έγινε δεκτό το πρώτο ιατρικό πιστοποιητικό·

— την απόφαση του προέδρου της ομάδας ΕΛΚ να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας της αναιρεσείουσας. Η απόφαση αυτή είναι παράνομη διότι εκδόθηκε πριν τερματιστεί η διαδικασία περί αναπηρίας και σε χρόνο κατά τον οποίο η αναιρεσείουσα βρισκόταν σε αναρρωτική άδεια·

- να διασφαλιστεί το δικαίωμα της αναιρε-
σειούσας προς κίνηση νέας διαδικασίας για
να διαπιστωθεί η αναπηρία της.

10. Με απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 1990, Τ-54/89 (Συλλογή 1990, σ. II-659), το Πρωτοδικείο έκρινε, πρώτον, ότι η επιτροπή αναπηρίας συστάθηκε κανονικά με τον ορισμό του τρίτου ιατρού από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των μερών, και ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η τήρηση πρακτικών δεν είναι ουσιώδης προϋπόθεση του κύρους των συνεδριάσεων μιας τέτοιας επιτροπής.

11. Όσον αφορά τις διάφορες αποφάσεις που έλαβε το Κοινοβούλιο, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το έγγραφο του γενικού διευθυντή, της 24ης Φεβρουαρίου 1988, δεν συνιστά απόφαση υποκείμενη σε προσφυγή, καθόσον είναι απλή κοινοποίηση των πορισμάτων της επιτροπής αναπηρίας που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, του παραρτήματος II του ΚΥΚ, και ότι, βάσει του άρθρου 33, παράγραφος 2, του ΚΛΠ, σε περίπτωση που η επιτροπή αναπηρίας καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει αναπηρία, δεν εναπόκειται στην ΑΔΑ να λάβει απόφαση τερματίζουσα τη διαδικασία.

12. Ως προς τα δύο ιατρικά πιστοποιητικά, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, εφόσον το πρώτο δεν ήταν προσηκόντως αιτιολογημένο και το δεύτερο ήταν εντελώς αντίθετο προς την πραγματοποιηθείσα επίσκεψη ελέγχου, ορθώς δεν έγιναν δεκτά από το Κοινοβούλιο.

13. Τέλος, το Πρωτοδικείο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα άρθρα 47 και 48 του ΚΛΠ δεν αντιτίθενται στη μονομερή, ανατιολόγητη,

καταγγελία συμβάσεως αορίστου χρόνου και καμιά διάταξη δεν προβλέπει ότι η εκκρεμότητα της διαδικασίας θέσεως σε αναπηρία έχει ως συνέπεια την αναστολή του δικαιώματος της ΑΔΑ προς καταγγελία μιας τέτοιας συμβάσεως, εφόσον τα πορίσματα της επιτροπής αναπηρίας δεν έχουν κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο.

14. Προς στήριξη της αναιρέσεώς της, που ασκήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 1991, η V. επικαλείται ουσιαστικά τους εξής λόγους:

α) εσφαλμένως το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η επιτροπή αναπηρίας είχε συσταθεί κανονικά. Η αναιρεσείουσα είχε συμφωνήσει στον ορισμό του τρίτου ιατρού που πρότεινε το Κοινοβούλιο και οι όροι που διατυπώθηκαν εγγράφως ήταν εντελώς τυπικοί. Εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο έπρεπε να εξετάσει το περιεχόμενό τους. Έτσι, το Κοινοβούλιο δεν έπρεπε να ζητήσει από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου να ορίσει αυτεπαγγέλτως το τρίτο μέλος της επιτροπής αναπηρίας.

β) η αναιρεσείουσα αμφισβητεί την κρίση του Πρωτοδικείου ότι το διαβιβαστικό των πορισμάτων της επιτροπής αναπηρίας δεν συνιστά πράξη υποκείμενη σε προσφυγή και ότι, σε περίπτωση που η επιτροπή αναπηρίας διαπιστώσει την ανυπαρξία αναπηρίας, η διαδικασία δεν πρέπει να τερματίζεται με απόφαση της ΑΔΑ. Κατά τη γνώμη της, κάθε διαδικασία αναπηρίας ικανή να αναπτύξει έννομα αποτελέσματα έναντι του ενδιαφερομένου, πρέπει κατ' ανάγκη να τερματίζεται με απόφαση της ΑΔΑ. Εν προκειμένω, το έγγραφο του γενικού διευθυντή, της 24ης Φεβρουαρίου 1988, συνιστά μια τέτοια απόφαση εκδοθείσα, ωστόσο, από αναρμόδιο πρόσωπο.

γ) η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι, έστω κι αν συναχθεί το συμπέρασμα ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η διαδικασία θέσεως σε αναπηρία δεν έπρεπε να τερματιστεί με απόφαση της ΑΔΑ, όλες οι διαδικασίες ατομικού χαρακτήρα πρέπει να τερματίζονται με απόφαση υποκείμενη σε προσφυγή. Επομένως, εφόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το επίμαχο έγγραφο του γενικού διευθυντή δεν συνιστούσε μια τέτοια πράξη, όφειλε να εξετάσει την έκθεση της ιατρικής επιτροπής, της οποίας η ακύρωση αποτελούσε αντικείμενο ειδικού κεφαλαίου των αιτημάτων της προσφυγής. Εν προκειμένω, η έκθεση αυτή ουδόλως επιτρέπει να εξακριβωθεί η ύπαρξη λογικής σχέσεως μεταξύ των διαπιστώσεων και των πορισμάτων που περιλαμβάνονται σ' αυτήν.

δ) το Πρωτοδικείο παρέλειψε να αποφανθεί επί των αιτημάτων της αναιρεσείουσας ως προς την αναγνώριση του δικαιώματός της να κινηθεί εκ νέου η διαδικασία θέσεως σε αναπηρία.

ε) όσον αφορά την άρνηση του Κοινοβουλίου να μη λάβει υπόψη το ιατρικό πιστοποιητικό που υπέβαλε η αναιρεσείουσα στις 23 Φεβρουαρίου 1988, αυτή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο βασίστηκε σε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 27ης Απριλίου 1989, 271/87, Fedeli (Σύλλογή 1989, σ. 993). Η απλή απόρριψη ενός ιατρικού πιστοποιητικού δεν προβλέπεται από το δίκαιο της κοινοτικής δημόσιας υπηρεσίας. Άλλωστε, όσον αφορά την « αιτιολογία » ενός ιατρικού πιστοποιητικού, κάθε κοινοτικό όργανο πρέπει να δέχεται ως έγκυρο το πιστοποιητικό το οποίο συντάσσεται σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας της χώρας του θεράποντος ιατρού. Έτσι, στο Βέλγιο, προβλέπεται ότι το ιατρικό πιστοποιητικό

δεν πρέπει κανονικά να αναφέρει την ασθένεια του πάσχοντος. Εν πάση περιπτώσει, η « απόρριψη » του ιατρικού πιστοποιητικού έπρεπε να προέρχεται από την ΑΔΑ και όχι από τον γενικό διευθυντή προσωπικού.

στ) η αναιρεσείουσα αμφισβητεί την κρίση του Πρωτοδικείου ότι καμιά διάταξη δεν προβλέπει ότι η κίνηση της διαδικασίας θέσεως σε αναπηρία αναστέλλει την ευχέρεια της ΑΔΑ να καταγγείλει τη σύμβαση ενός εκτάκτου υπαλλήλου. Κατά τη γνώμη της, έστω κι αν αυτό δεν περιλαμβάνεται ακόμη ρητά σε μια διάταξη, θα πρέπει να αναγνωρισθεί ως θεμελιώδης αρχή του δικαίου της κοινοτικής δημόσιας υπηρεσίας. Εξάλλου, η απόφαση περί απολύσεως φέρει το στίγμα της καταχρήσεως εξουσίας καθόσον είχε ως πραγματικό λόγο τη βούληση παύσεως ενός εργαζομένου λόγω της επισφαλούς του υγείας.

15. Το Κοινοβούλιο αντιτάσσει στην επιχειρηματολογία ως προς την αντικανονική σύνθεση της επιτροπής αναπηρίας ότι η επιστολή την οποία ο ιατρός που όρισε η αναιρεσείουσα απηύθυνε στις 17 Οκτωβρίου 1987 στον ιατρό που όρισε το Κοινοβούλιο, δείχνει σαφώς ότι η εκφραζόμενη σ' αυτήν συμφωνία ήταν υπό όρους. Συνεπώς, εφόσον δεν ελήφθη καμιά οριστική απόφαση, το Κοινοβούλιο καλώς απευθύνθηκε στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου προκειμένου να ορίσει το τρίτο μέλος της επιτροπής αναπηρίας.

16. Όσον αφορά το από 24 Φεβρουαρίου 1988 έγγραφο που απηύθυνε στην αναιρεσείουσα ο γενικός διευθυντής του Κοινοβουλίου, το τελευταίο ισχυρίζεται ότι το έγγραφο αυτό ήταν απλό διαβιβαστικό των πορισμάτων της επιτροπής αναπηρίας, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, του παραρτήματος II του

ΚΥΚ, και δεν έχει χαρακτήρα αποφάσεως ή πράξεως προκαλούσας βλάβη. Πράγματι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η επιτροπή αναπηρίας είναι μόνη αρμόδια να αποφανθεί επί των ιατρικών ζητημάτων και να προσδιορίσει την κατάσταση αναπηρίας ενός υπαλλήλου (απόφαση της 13ης Ιουλίου 1972, 29/71, Vellozzi κατά Επιτροπής, Racc. 1972, σ. 517). Επομένως, η ΑΔΑ δεν είχε καμιά αρμοδιότητα να εξακριβώσει τις ιατρικές ή παθολογικές επόψεις και σε καμιά περίπτωση δεν μπορούσε να λάβει απόφαση αντίθετη προς τα σαφή πορίσματα της επιτροπής αναπηρίας.

17. Ως προς το κύρος των εργασιών της επιτροπής αναπηρίας, κατά πάγια νομολογία η επιτροπή διαθέτει μεγάλη εξουσία εκτιμήσεως ως προς την οργάνωση των εργασιών της και η κανονιστική ρύθμιση σχετικά με την αναπηρία δεν αποσκοπεί σε κατ' αντιμωλία διαδικασία αλλά στη σύνταξη των πορισμάτων της ιατρικής διαγνώσεως (απόφαση της 21ης Ιουνίου 1990, T-31/89, Sabbatucci κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1990, σ. II-265). Επομένως, εφόσον η επιτροπή αναπηρίας λειτούργησε κανονικά και υπέβαλε πορίσματα των οποίων η σαφήνεια ουδέποτε αμφισβητήθηκε από την αναιρεσείουσα, δεν μπορεί να αμφισβητείται ότι η επιτροπή εργάστηκε κατά προσήκοντα τρόπο και, ως εκ τούτου, τα πορίσματα στα οποία κατέληξε είναι λυσιτελή.

18. Το Κοινοβούλιο προβάλλει, επιπλέον, ότι δεν είναι κατά νόμο δυνατό να γίνει δεκτό το

αίτημα της αναιρεσείουσας με το οποίο ζητεί να κινηθεί εκ νέου η διαδικασία θέσεως σε αναπηρία.

19. Όσον αφορά το κύρος των δύο ιατρικών πιστοποιητικών που υπέβαλε η αναιρεσείουσα, το Κοινοβούλιο παρατηρεί ότι το πρώτο πιστοποιητικό, χωρίς να αναφέρει τους ιατρικούς λόγους, προέβλεπε απαγόρευση δραστηριότητας επί δύο μήνες, ενώ το δεύτερο, που εκδόθηκε μια εβδομάδα αργότερα, προέβλεπε περίοδο ανικανότητας προς εργασία τριών μηνών. Σ' αυτή την κατάσταση αμφιβολίας, η επίσκεψη ελέγχου της 7ης Μαρτίου 1988 επέτρεψε να διαπιστωθεί ο χαρακτηρισμός χαρακτήρας των δύο πιστοποιητικών και, επομένως, η απόφαση της ΑΔΑ να τα απορρίψει ήταν δικαιολογημένη.

20. Τέλος, το Κοινοβούλιο προβάλλει ότι η απόφαση περί απολύσεως της αναιρεσείουσας ελήφθη νομίμως, καθόσον η μονομερής καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ενός εκτάκτου υπαλλήλου προβλέπεται ρητά στο άρθρο 47 του ΚΑΠ, η δικαιολόγησή της εμπεριέχεται στη σύμβαση εργασίας των εκτάκτων υπαλλήλων και, επομένως, δεν χρειάζεται να αιτιολογείται (απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 1977, 25/68, Schertzer κατά Κοινοβουλίου, Racc. 1977, σ. 1729).

Κ. Ν. Κακούρης
εισηγητής δικαστής